

**Agata Bury**

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach  
Filia w Piotrkowie Trybunalskim

# **TARGOWISKO JAKO ZANIKAJĄCE ŹRÓDŁO DOCHODÓW MAŁEJ GMINY MIEJSKO-WIEJSKIEJ NA PRZYKŁADZIE TUSZYNA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM**

## **Wprowadzenie**

Celem artykułu jest ukazanie problemu zmiany struktury dochodów małej gminy, której jednym ze źródeł dochodów są wpływy związane z funkcjonowaniem na jej terenie targowisk. Przedmiotem badania jest gmina miejsko-wiejska Tuszyn, położona w województwie łódzkim, w powiecie łódzkim wschodnim.

Z danych statystycznych wynika, że głównymi źródłami dochodów gmin są: subwencja ogólna, dotacje celowe oraz dochody własne, a spośród tych ostatnich największe kwoty wpływów stanowią udziały w podatkach państwowych.

Przedstawiona struktura dochodów w przypadkach indywidualnych gmin może być jednak inna, odbiegająca od średniej statystycznej. Przyczyną mogą być np. gminy o charakterze targowym.

## **1. Struktura dochodów gmin**

W tabeli 1 przedstawiono najważniejsze pod względem wielkości wpływów źródła dochodów gmin w Polsce (bez miast na prawach powiatu).

Tabela 1

Wybrane źródła dochodów gmin w latach 2004-2011, w %

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Dochody ogółem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Subwencja ogólna	39,3	35,1	32,6	31,3	32,0	33,9	31,4	30,7
Dotacje celowe	11,3	15,0	20,0	19,2	18,8	19,8	18,7	23,8
Podatek dochodowy od osób fizycznych	13,6	13,7	14,2	16,3	17,1	15,3	13,9	15,0
Podatek od nieruchomości	16,1	15,3	14,1	13,3	12,9	13,1	12,5	12,9
Opłata targowa	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2

Źródło: Zbiorec sprawozdania z wykonania budżetów gmin za lata 2004-2011. [www.mf.gov.pl](http://www.mf.gov.pl)

Jak wynika z danych zawartych w tabeli 1, w budżecie statystycznej gminy około 30% dochodów pochodzi z subwencji ogólnej, kolejne 19-20% (od 2006) z dotacji celowych. Pozostała część dochodów (w badanym okresie było to od 45% do 50%) pochodzi z dochodów własnych.

Kolejnym pod względem wielkości wpływów źródłem jest udział w podatku dochodowym od osób fizycznych, który stanowi około 15%. Spośród podatków lokalnych największe dochody gminy czerpią z podatku od nieruchomości: średnio około 13%. Opłata targowa w statystycznej gminie stanowi mniej niż 0,3% jej dochodów.

## 2. Dochody gmin powiatu łódzkiego wschodniego

Gmina Tuszyn jest jedną z sześciu gmin powiatu łódzkiego wschodniego. Z danych statystycznych wynika, iż powiat łódzki wschodni jest jedynym powiatem w województwie łódzkim, w którym wszystkie gminy, według danych za 2010 roku, mają udział dochodów własnych powyżej 47% (tabela 2).

Tabela 2

Struktura dochodów gmin powiatu łódzkiego wschodniego w roku 2010, w %

Wyszczególnienie	Tuszyn	Rzgów	Koluszki	Andrespol	Brójce	Nowosolna
Dochody własne	62,9	70,3	53,9	49,3	47,9	66,9
Subwencja ogólna	19,6	12,5	19,2	22,7	31,1	19,5
Dotacje celowe z budżetu państwa	13,4	9,7	12,1	11,1	13,3	8,1
Pozostałe	4,1	7,5	14,8	16,9	7,7	5,5

Źródło: Województwo łódzkie 2011. Podregiony, powiaty, gminy. [www.stat.gov.pl/lodz](http://www.stat.gov.pl/lodz)

Na uwagę zasługuje fakt, że w powiecie łódzkim wschodnim nie ma gmin miejskich, w których wskaźniki udziału dochodów własnych są zawsze wyższe (w województwie łódzkim średnio 55,9%).

Tymczasem średnia wojewódzka dla gmin miejsko-wiejskich wynosi 13,2%, podczas gdy w gminach Tuszyn, Rzgów i Koluszki jest on powyżej 53%. Średnia w województwie łódzkim dla gmin wiejskich wynosi 14,5%, natomiast w gminach Andrespol, Brójce i Nowosolna wskaźnik przekracza 47%. Zaznaczyć należy również iż nie jest to sytuacja jednorazowa, ale takie wskaźniki dochodów własnych w powiecie łódzkim wschodnim utrzymują się w dłuższym okresie<sup>1</sup>.

W przypadku gmin Tuszyn i Rzgów wysokie wskaźniki dochodów własnych wynikają ze specyfiki gospodarki tych dwóch gmin, opartej głównie na działalności handlowej. Targowiska: Ptak, Tuszyn czy Głuchów znane są nie tylko w regionie łódzkim. W kontekście tego artykułu niepokoi jednak spadek (choć bardzo powolny) udziału dochodów własnych w gminie Tuszyn.

W 2004 roku dochody własne stanowiły aż 75,7% dochodów, i do 2010 udział ten obniżył się o prawie 13 pkt. proc.

### **3. Charakterystyka gminy Tuszyn**

Gmina Tuszyn zajmuje powierzchnię 129,9 km<sup>2</sup>, co stanowi 26% powierzchni powiatu oraz 0,7% powierzchni województwa łódzkiego. W skład gminy wchodzi miasto Tuszyn, podzielone na trzy dzielnice, oraz 20 sołectw.

Badana gmina jest położona nieopodal przecinających się dwóch głównych dróg krajowych: Nr 1: Gdańsk-Cieszyn i Nr 2: Świecko-Terespol. Dobre usytuowanie gminy stało się jedną z przyczyn powstania kompleksów targowo-bazarowych, określanych największym centrum hurtowego handlu tekstyliami w Europie. Szybkemu rozwojowi bazarów sprzyjała także bliskość dwóch dużych miast: Łodzi – 14 km, Piotrkowa Trybunalskiego – 32 km. Jakkolwiek więc gmina Tuszyn ma charakter rolniczy (użytki rolne w gminie stanowią 68,75% powierzchni), to jednak miasto Tuszyn oraz wieś Głuchów charakteryzuje dominacja handlu.

---

<sup>1</sup> A. Bury: Wpływy z targowisk jako główne źródło dochodów gminy, na przykładzie Tuszyna. Zeszyt Naukowy. Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi, Kalisz 2006, nr 5, s. 25-31.

Gmina Tuszyn liczy 12,1 tys. mieszkańców (2011), z czego ponad 60% mieszka w mieście. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi w Tuszynie 5,0% i jest niższy dla średniej powiatowej (6,4%) i dużo niższy od średniego wskaźnika dla całego województwa (8,1%)<sup>2</sup>.

Najliczniejszą grupę pracodawców stanowią podmioty prowadzące działalność handlową i producenci odzieży. Firmy odzieżowe funkcjonujące na terenie gminy produkują głównie na potrzeby zaopatrzenia targowisk<sup>3</sup>.

Targowiska w gminie Tuszyn są położone w mieście Tuszyn oraz we wsi Głuchów. Łącznie powierzchnie targowisk zajmują około 23 ha. Obecnie większość targowisk jest prywatna. W tabeli 3 zestawiono podstawowe informacje na temat funkcjonujących targowisk w gminie Tuszyn.

Tabela 3

## Targowiska w gminie Tuszyn, w 2012 roku

Wyszczególnienie	Lokalizacja	Powierzchnia w ha	Orientacyjna liczba stanowisk handlowych
Targowiska należące do CHO-T*:			
1. Prywatne:			
– AMB Services Sp. z o.o.	Tuszyn	2,3	700
– Wenta – Box Sp. J.	Tuszyn	2,3	650
– Jan Pokorski	Tuszyn	2,3	260
– Afix Sp. J.	Głuchów	5,0	1.200
– Afix Sp. z o.o.	Głuchów	1,7	500
– Medax Sp. z o.o.	Głuchów	1,3	1.900
2. Gminne:			
– Targowisko Gminne „Nowy Bazar”	Tuszyn	3,4	1.000
Targowiska gminne o innym profilu:			
– Giełda rolna	Tuszyn	b.d.	b.d.
– Rynek przy ul. Zwierzyńskiego	Tuszyn	b.d.	b.d.
– Rynek przy ul. Prusa	Tuszyn	b.d.	b.d.

\*CHOT – Centrum Handlowe Odzieżowo-Tekstylne.

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej. [www.tuszyn.info.pl](http://www.tuszyn.info.pl)

<sup>2</sup> Bank Danych Lokalnych. [www.stat.gov.pl](http://www.stat.gov.pl)

<sup>3</sup> Biuletyn Informacji Publicznej. [www.tuszyn.info.pl](http://www.tuszyn.info.pl)

Już w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Tuszyń na lata 2008-2013 stwierdzono, że „od kilku lat notowany jest systematyczny spadek obrotów na targowiskach”. To zjawisko jest nadal obserwowane, a jego odzwierciedleniem jest spadek wpływów do budżetu gminy, przede wszystkim dochodów z opłaty targowej i innych opłat uiszczanych na targowiskach gminnych.

Już wtedy wskazywano na kilka głównych czynników:

- rozwój hipermarketów,
- zmniejszenie się handlu przygranicznego,
- ciągły spadek liczby klientów zza wschodniej granicy,
- ekspansję konkurencyjnych centrów handlowych (jak np. CH Ptak w Rzgowie).

Ponadto zwracano uwagę na brak zabezpieczenia kapitałowego kupców oraz przedsiębiorstw produkcyjnych produkujących na potrzeby targowisk, którzy nie są w stanie przetrwać okresów gorszej koniunktury. Wreszcie zauważono, iż zarówno klienci, jak i sprzedający nie są zadowoleni z warunków panujących na targowiskach. Podczas gdy w pobliskim Rzgowie czy w Łodzi powstają nowoczesne centra handlowe, w Tuszynie handlowano często „z samochodu”, bez przymierzalni czy bez dachu chroniącego przed deszczem. Te wszystkie czynniki spowodowały, że zmniejszył się „udział nowych klientów”<sup>4</sup>.

W ciągu ostatnich czterech lat warunki handlu w Tuszynie i Głuchowie poprawiły się, zwłaszcza na prywatnych targowiskach. Powstały bardziej nowoczesne hale targowe, standardem zbliżone do wcześniej już funkcjonujących w Rzgowie. Niestety, zmiany na targowisku gminnym są mniej widoczne. Pozostawione blaszane kontenery zamiast nowoczesnych boksów, betonowe płyty zamiast posadzek, zdecydowanie odbiegają od ogólnie przyjętych standardów dotyczących publicznych targowisk. Wyższego standardu należałoby oczekiwać tym bardziej dla targowiska określanego mianem największego w Polsce „Centrum Handlowego Odzieżowo-Tekstylnego”.

## **4. Struktura dochodów gminy Tuszyń**

Spadek liczby sprzedających i spadek liczby klientów tuszyńskich targowisk ma swoje odzwierciedlenie w budżecie gminy. W tabeli 4 zestawiono wybrane główne dochody gminy Tuszyń w latach 2004-2011<sup>5</sup>.

---

<sup>4</sup> Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Tuszyń na lata 2008-2013. Biuletyn Informacji Publicznej. [www.tuszyn.info.pl](http://www.tuszyn.info.pl)

<sup>5</sup> Niestety dane są niepełne, ponieważ w Biuletynie Informacji Publicznej nie zamieszczono sprawozdania z wykonania budżetu gminy za 2007 rok.

Tabela 4

Główne źródła dochodów gminy Tuszyn w latach 2004-2011, w tys. zł

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Dochody ogółem	28 435,3	29 383,2	31 038,6	31 602,9	33 609,0	32 888,8	34 214,3	35 852,4
Subwencja ogólna	4 329,1	4 613,3	5 540,4	5 244,3	5 817,1	6 260,3	6 695,7	7 631,5
Dotacje celowe z b. państwa	2 397,2	2 770,0	3 949,9	4 240,7	4 739,6	4 493,1	4 573,9	4 299,0
Udziały w podatkach dochodowych	4 263,7	5 321,5	4 283,2	5 425,3	6 014,0	5 658,0	5 703,0	6 704,5
Podatek od nieruchomości	3 912,4	4 374,8	4 318,2	4 168,0	4 707,6	5 260,3	5 286,2	5 782,4
Opłata targowa i inne dochody z targowisk	10 164,2	8 481,6	7 835,9	b.d.	5 814,5	5 787,8	5 956,9	5 521,6

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Tuszyn za lata 2004-2006 i 2008-2011; Bank Danych Lokalnych. [www.stat.gov.pl](http://www.stat.gov.pl)

Dochody gminy Tuszyn w badanym okresie systematycznie rosły o około 2-6% rocznie. Wyjątkiem był 2009 rok, kiedy nastąpił ich nieznaczny, 3% spadek. W sumie w ciągu badanych 7 lat dochody zwiększyły się o 26%. Na ten ogólny wzrost złożył się przede wszystkim wzrost głównych źródeł dochodów: dochody z subwencji ogólnej oraz z dotacji celowych w 2011 roku były o prawie 80% wyższe niż w 2004, o 57% wyższe były dochody z udziałów w państwowych podatkach dochodowych, prawie o połowę zwiększyły się wpływy z podatku od nieruchomości.

Nastąpił jednak ogromny spadek dochodów związanych z prowadzeniem targowisk. O ile w 2004 roku wpływy te stanowiły 36% dochodów budżetowych, o tyle w 2011 już tylko 15% (tabela 5). Pierwsze wyraźne obniżenie wpływów z tego tytułu zaobserwowano już w 2005 roku (dochody spadły o 17%), od 2005 do 2008 dochody spadły o kolejne 26%. W sumie, w ciągu 7 lat zmniejszyły się prawie dwukrotnie.

Na wykresie 1 przedstawiono zmiany w strukturze dochodów badanej gminy, jakie zaszły w między 2004 a 2011 rokiem. Wyraźnie widać, że zwiększył się udział dochodów przekazywanych z budżetu państwa (subwencji i dotacji) kosztem wpływów z targowisk.

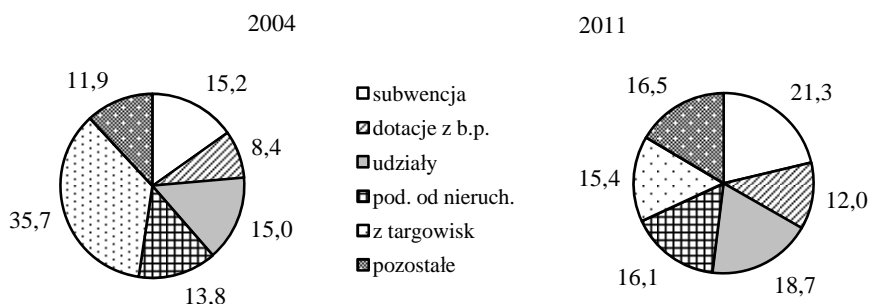
Tabela 5

Główne źródła dochodów gminy Tuszyń w latach 2004-2011, w %

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Dochody ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Subwencja ogólna	15,2	15,7	17,9	16,6	17,3	19,0	19,6	21,3
Dotacje celowe z b. państwa	8,4	9,4	12,7	13,4	14,1	13,7	13,4	12,0
Udziały w pod. dochodowych	15,0	18,1	13,8	17,2	17,9	17,2	16,7	18,7
Podatek od nieruchomości	13,8	14,9	13,9	13,2	14,0	16,0	15,5	16,1
Oplata targowa i inne dochody z targowisk	35,7	28,9	25,2	b.d.	17,3	17,6	17,4	15,4

Wykres 1

Struktura dochodów gminy Tuszyń w latach 2004 i 2011, w %



## 5. Dochody z targowisk

Wśród dochodów z targowisk największe znaczenie ma przez cały badany okres opłata targowa, która stanowi ponad 60% tych dochodów (tabela 7). Opłata ta jest pobierana na wszystkich targowiskach, zarówno gminnych, jak i prywatnych. Spadek wpływów z tej opłaty obrazuje „kurczenie się” handlu na targowiskach w gminie Tuszyń.

Bardzo gwałtownie spadły wpływy z opłat za eksploatację targowisk gminnych, z ponad 2,4 mln zł do zaledwie 77 tys. zł. Z powodu zmniejszenia się liczby kupujących spadły także trzykrotnie wpływy z tytułu opłat parkingowych.

Inne dochody z targowisk, tzn. głównie opłaty za wodę i energię elektryczną, również uległy obniżeniu z powodu spadku liczby sprzedających. Dwie ostatnie pozycje nie mają jednak aż tak dużego znaczenia dla budżetu.

Tabela 6

Dochody gminy Tuszyń z targowisk w latach 2004-2011 (bez 2007), w tys. zł

	2004	2005	2006	2008	2009	2010	2011
Dochody z targowisk	10 164,2	8 481,6	7 835,9	5 814,5	5 787,8	5 956,9	5 521,6
Opłata targowa	6 268,8	5 404,0	5 198,5	3 229,4	3 115,6	3 448,1	3 332,9
Opłaty z tytułu eksploatacji targowisk	2 497,3	1 375,0	851,9	549,8	290,4	93,0	76,9
Z najmu i dzierżawy stanowisk	1 123,4	1 465,2	1 526,3	1 831,2	2 172,2	2 261,7	1 984,0
Opłaty parkingowe	138,3	85,7	65,3	72,7	68,2	60,2	46,7
Inne dochody z targowisk	136,4	151,8	193,9	131,4	141,4	93,9	81,1

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Tuszyń za lata 2004-2006 i 2008-2011.

Wzrost odnotowano jedynie w przypadku dochodów z tytułu najmu i dzierżawy stanowisk.

Tabela 7

Dochody gminy Tuszyń z targowisk w latach 2004-2011 (bez 2007), w % zł

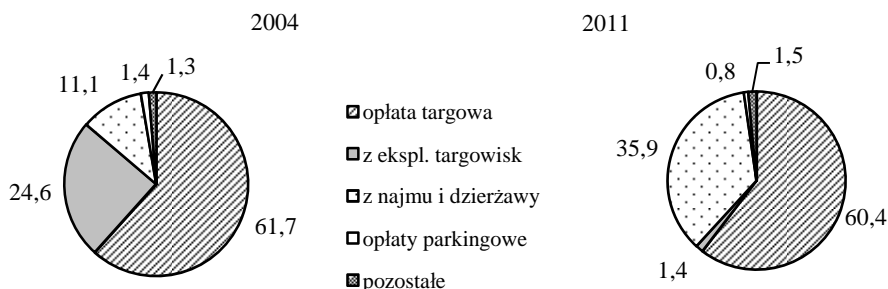
	2004	2005	2006	2008	2009	2010	2011
Dochody z targowisk	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Opłata targowa	61,7	63,7	66,3	55,5	53,8	57,9	60,4
Opłaty z tytułu eksploatacji targowisk	24,6	16,2	10,9	9,5	5,0	1,6	1,4
Z najmu i dzierżawy stanowisk	11,1	17,3	19,5	31,5	37,5	38,0	35,9
Opłaty parkingowe	1,4	1,0	0,8	1,3	1,2	1,0	0,8
Inne dochody z targowisk	1,3	1,8	2,5	2,3	2,4	1,6	1,5

Na wykresie 2 zestawiono struktury dochodów z targowisk w 2004 i 2011 roku. Wynika z nich, że dochody z tytułu eksploatacji targowisk gminnych niemal zniknęły, stanowią 1,4% dochodów z targowisk, natomiast zdecydowanie wzrósł udział dochodów z najmu i dzierżawy stanowisk.



Wykres 2

Struktura dochodów gminy Tuszyn z targowisk w latach 2004 i 2011, w %



## 6. Dochody z tytułu eksploatacji targowisk gminnych

Na dochody z tytułu eksploatacji na targowiskach gminnych składają się głównie: tzw. opłata eksploatacyjna<sup>6</sup>, opłata lokalizacyjna oraz opłaty za przepisanie stanowiska (tabela 8).

Tabela 8

Dochody gminy Tuszyn z tytułu eksploatacji targowisk gminnych w latach 2004-2011 (bez 2007), w tys. zł

	2004	2005	2006	2008	2009	2010	2011
Opłaty z tytułu eksploatacji targowisk	2 497,3	1 375,0	581,9	549,8	290,4	93,0	76,9
Opłata „eksploatacyjna” – Targowisko Gminne (Nowy Bazar)	2 427,2	1 339,5	815,1	503,2	237,7	64,2	57,7
Opłata „eksploatacyjna” – inne targowiska gminne			11,4	14,9			
Opłaty za przepisanie stanowiska i jednorazowa opłata lokalizacyjna – inne targowiska gminne				–	17,6	16,2	15,0
Opłaty za przepisanie stanowiska i jednorazowa opłata lokalizacyjna – Targowisko Gminne (Nowy Bazar)	58,3	25,1	25,4	24,8	35,1	12,6	4,1
Inne	11,8	10,4	–	7,0	–	–	–

Źródło: Ibid.

<sup>6</sup> Nazwa nie ma nic wspólnego z opłatą eksploatacyjną pobieraną na podstawie ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Oplata eksploatacyjna jest pobierana za korzystanie przez sprzedających ze stanowisk znajdujących się na targowisku. Wpływy z tej opłaty w ciągu 7 lat spadły z 2,5 mln zł do kilkudziesięciu tys. zł. Początkowo spadek wpływów był związany z częściowym zadaszaniem targowiska i tworzeniem boksów. Dla osób dzierżawiących i najmujących boksy handlowe oplata eksploatacyjna zostawała w kalkulowaniu w opłatę za najem. Stąd też równoległe ze zmniejszaniem się wpływów z omawianej opłaty widać wzrost dochodów z tytułu najmu i dzierżawy stanowisk. W kolejnych latach, wraz ze spadkiem liczby kupujących, coraz większa liczba handlujących rezygnowała ze stałej miesięcznej opłaty na rzecz opłaty dziennej. Jest to druga przyczyna tak dużego spadku wpływów z opłaty eksploatacyjnej.

Wpływy z pozostałych opłat, o charakterze jednorazowym, również uległy zmniejszeniu w kolejnych latach, co świadczy o tym, że spada liczba nowych kupców chętnych do sprzedaży na targowiskach gminnych.

## Podsumowanie

Niewielka gmina Tuszyń była wzorem dla innych gmin z tego powodu, że zamiast opierać politykę dochodową na zewnętrznych źródłach finansowania można znaleźć sposób na pozyskiwanie dochodów własnych wykorzystując walory gminy, w tym przypadku dogodne położenie geograficzne, tradycje handlowe i bliskość ośrodków przemysłu włókienniczo-tekstylnego.

Niestety, w ciągu ostatnich siedmiu lat gmina powoli traciła dochody z tytułu funkcjonowania targowisk. W wyniku przeprowadzonych badań można sformułować dwie podstawowe przyczyny.

Pierwsza z nich ma charakter zewnętrzny i odnosi się do wzrostu konkurencji w obszarze, najogólniej mówiąc, miejsc do robienia zakupów. Rozrastające się bardzo ekspansywnie Centrum Handlowe w pobliskim Rzgowie, powstające nowe hipermarkety i centra handlowe w nieodległej Łodzi, skąd wcześniej również przyjeżdżali kupujący (Galeria, Manufaktura, Port Łódź i inne), a także powstające nowe kompleksy targowe w pobliżu Warszawy, spowodowały spadek zainteresowania kupujących.

Druga przyczyna leży po stronie władz samej gminy, które, jak się wydaje, „przespały” okres dobrej koniunktury i zbyt mało wysiłku inwestycyjnego włożyły w podniesienie jakości handlu na targowiskach gminnych. Wygląd „Nowego Bazaru”, położonego bezpośrednio przy drodze krajowej nr 1, nie zachęca potencjalnych klientów do zakupów, zwłaszcza że kilka kilometrów dalej znajduje się targowisko „Ptak”, o dużo wyższym standardzie, zarówno dla kupujących, jak i sprzedających.

Brak zdecydowanej reakcji władz gminnych w kwestii poprawy konkurencyjności targowisk spowoduje dalszy spadek wpływów z tego tytułu do budżetu gminy i zapewne w ciągu kilku może kilkunastu lat gmina straci swój wyjątkowy targowy charakter.

## **Literatura**

Bank Danych Lokalnych. [www.stat.gov.pl](http://www.stat.gov.pl)

Biuletyn Informacji Publicznej. [www.tuszyn.info.pl](http://www.tuszyn.info.pl)

Bury A.: Wpływy z targowisk jako główne źródło dochodów gminy, na przykładzie Tuszyń. Zeszyt Naukowy. Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi, Kalisz 2006, nr 5, s. 25-31.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Tuszyń na lata 2008-2013. Biuletyn Informacji Publicznej. [www.tuszyn.info.pl](http://www.tuszyn.info.pl)

Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Tuszyń za lata 2004-2006 i 2008-2011. Bank Danych Lokalnych. [www.stat.gov.pl](http://www.stat.gov.pl)

Województwo Łódzkie 2011. Podregiony Powiaty Gminy. [www.stat.gov.pl/lodz](http://www.stat.gov.pl/lodz)

Zbiornicze sprawozdania z wykonania budżetów gmin za lata 2004-2011. [www.mf.gov.pl](http://www.mf.gov.pl)

## **MARKET FUNCTION AS A DECREASING REVENUE SOURCE OF A SMALL URBAN-RURAL GMINA; CASE OF TUSZYN**

### **Summary**

The aim of the paper is to show declining market function of a small urban-rural gmina of Tuszyń, and its impact on decreasing local budget's revenue. It seems that the main reason of this bad situation is the local authorities' inability to cope with growing competition of other market centers in nearby Rzgów and in Łódź.